

I - ПРЕАМБУЛА

Освітньо-професійна програма (ОПП) підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 052 «Політологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ (ТЕЗАУРУС)

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам **освітньої програми**.

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Дескриптори Національної рамки кваліфікацій

- **автономність і відповідальність** – здатність самостійно виконувати завдання, розв'язувати задачі і проблеми та відповідати за результати своєї діяльності;

- **знання** – осмислена та засвоєна суб'єктом наукова інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (фактологічні) і теоретичні (концептуальні, методологічні);

- **комунікація** – взаємозв'язок суб'єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності;

- **уміння** – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання задач і проблем. Уміння поділяються на когнітивні (інтелектуально-творчі) та практичні (на основі майстерності з використанням методів, матеріалів, інструкцій та інструментів).

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС)

– система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Кваліфікаційна робота — це вид підсумкової атестації, що може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Форми кваліфікаційної роботи включають (не обмежуючись зазначеним): дипломну роботу, дисертаційне дослідження, публічну демонстрацію (захист), сукупність наукових статей, комбінацію різних форм вище зазначеного тощо.

Кваліфікаційний рівень – структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей, які є типовими для кваліфікацій даного рівня.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

- **Інтегральна компетентність** – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності.

- **Загальні компетентності** – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.

- **Спеціальні (фахові, предметні) компетентності** – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

Освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Результати навчання (програмні) – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

II – ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	052 «Політологія»
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Бакалавр
Професійна(і) кваліфікація(ї) (тільки для регульованих професій)	Немає
Кваліфікація в дипломі	Бакалавр політології
Опис предметної області	<i>Об'єктом вивчення</i> є теоретичні та практичні основи закономірностей функціонування політичної сфери суспільного життя. <i>Цілями навчання</i> є формування особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у політології. <i>Теоретичним змістом</i> слугують поняття, концепції, принципи, які формують загальні і спеціальні компетентності майбутнього бакалавра політології. Здобувач освіти повинен володіти інноваційними технологіями, методами і методиками в галузі політології. Здобувач вчиться застосовувати найновіші інструменти аналізу в галузі політології. <i>Методи, методики та технології, якими має оволодіти здобувач вищої освіти для застосовування на практиці:</i> методи та методики організаційно-управлінської діяльності; методи організації діяльності виконавців (команд, груп) для здійснення проектів в політичній сфері; технології інформаційно-аналітичної діяльності; технології розробки, реалізації та оцінки ефективності політичних проектів; технології політичного менеджменту та маркетингу; викладання суспільно-політичних дисциплін в навчальних закладах, реалізація основних завдань та пріоритетів внутрішньополітичних та міжнародних політичних стратегій. <i>Інструменти та обладнання:</i> аудиторії, зали та студії з відповідним обладнанням; аудіовізуальні засоби; ліцензійне програмне забезпечення та доступ до мережі Internet.
Академічні права випускників	Працевлаштування за фахом та/або продовження здобуття освіти за другим рівнем навчання (магістерським), а згодом – за третім рівнем навчання (освітньо-науковим), участь у системі післядипломної освіти
Працевлаштування випускників (для регульованих професій - обов'язково)	

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг програми у кредитах ЄКТС	240 кредитів ЄКТС
--------------------------------	-------------------

IV – КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИПУСКНИКА

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері політики, що передбачає застосування політологічних теорій та методів політичної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 2. Здатність планувати та управляти часом. 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 9. Навички міжособистісної взаємодії. 10. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. 11. Здатність працювати в міжнародному контексті. 12. Здатність розробляти та управляти проектами. 13. Здатність виявляти ініціативу. 14. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. 15. Здатність діяти політично і соціально відповідально та свідомо.
Спеціальні (фахові) компетентності	1. Здатність до аналізу базових наукових понять, теорій та методів, необхідних для розуміння явищ і процесів у політичній сфері 2. Здатність до опанування і оволодіння сучасними політологічними теоріями та знанням сучасних моделей політичного розвитку. 3. Здатність критичного усвідомлення специфічності та взаємозв'язку між політичними, соціальними, економічними, релігійними та культурними процесами. 4. Враховувати економічні, правові, соціологічні, та культурні аспекти функціонування політичної сфери. 5. Визначати стратегічні пріоритети та аналізувати особливості місцевих, регіональних, національних та глобальних стратегій політичного процесу.. 6. Здійснювати планування, управління та контроль за виконанням поставлених завдань та прийнятих рішень. 7. Здатність використовувати технології політичного менеджменту та маркетингу у сфері політичної діяльності. 8. Визначати і використовувати адекватний професійний інструментарій для розробки та оперативного управління політичними проектами. 9. Організовувати роботу та взаємодію з різними політичними

	інститутами. 10. Виявляти, використовувати, інтерпретувати, критично аналізувати джерела інформації в області аналізу політичної ситуації. 11. Розробляти та впроваджувати сучасні форми забезпечення політичної взаємодії. 12. Використовувати сучасні методи обробки інформації для аналізу політичних процесів. 13. Використовувати технології соціально-політичної та комунікативної діяльності 14. Застосовувати політологічні знання та знання суміжних наук для забезпечення комунікації у політичній сфері. 15. Розуміти значення та способи забезпечення корпоративної соціально-політичної відповідальності. 16. Дотримуватися норм професійної етики в процесі вирішення суспільно-політичних проблем. 17. Спілкуватися українською та іноземними мовами з використанням відповідної спеціальної термінології в предметній області. 18. Здійснювати ефективні комунікації та розв'язувати конфліктні ситуації у професійній діяльності.
--	--

V - НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Знання (ЗН)	- знати та розуміти специфіку політичної сфери та її значимість для стабільного розвитку суспільства, знати особливості її функціонування; - володіти знаннями у сфері політичного менеджменту і маркетингу та володіння сучасними політтехнологіями; - володіти здатністю розв'язувати широке коло політологічних проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та ефективного використання як теоретичних так і практичних знань, навичок, методів; - володіти здатністю розробляти суспільно-політичні програми, взаємодіяти з органами державної влади та місцевого самоврядування, політичними партіями, а також описувати, аналізувати та критично оцінювати виконане завдання; - володіти навичками політичної діяльності, а також здатність планувати власну роботу і брати участь у плануванні та координації роботи органів державної влади та місцевого самоврядування, політичних партій, ЗМІ; - мати широку ерудицію у галузі політології, економіки, права, релігії, культури, ЗМІ та здатність аналізувати суспільно-політичні, економічні, релігійні та культурні явища і демонструвати приклади національної, релігійної, та гендерної толерантності.
Уміння (УМ)	- уміти розробляти та втілювати суспільно-політичні проекти, активно залучаючи різноманітні ресурси; - уміти використовувати відповідне програмне забезпечення для проведення політологічних, соціологічних досліджень та обробки і аналізу їх результатів; - уміти формувати програми та проекти, обґрунтовувати показники їх результативності, оцінювати можливості представників різних політичних сил, соціальних груп ; - уміти проводити дослідження з пошуком необхідної інформації; - уміти спілкуватися із нефахівцями та забезпечити зворотній зв'язок (інструкції, рекомендації, ідеї) на високому професійному рівні.
Комунікація (КОМ)	- бути здатним до ефективного спілкування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікативні технології та відповідні терміни; - бути здатним організовувати та координувати роботу в процесі політичного аналізу та політичної взаємодії; - бути здатним зрозуміло доносити складні ідеї та аргументи з метою дати професійні поради, в тому числі неспеціалістам, щодо прийняття рішень; - бути здатним подавати у письмовому звіті у зрозумілій формі узагальнену складну інформацію, висновки за результатами її аналізу; - бути здатним до узагальнення інформації та уміння презентувати її з акцентами на критичній оцінці низки варіантів; - бути здатним використовувати сучасні комунікаційні та медіа-технології для налагодження ефективного спілкування у громаді.
Автономія і відповідальність	бути здатним обґрунтовувати напрями змін у політичній сфері, відповідно до умов, що змінюються, на основі знання та розуміння

(AiB)	принципів розвитку цієї сфери; • бути здатним забезпечувати суспільство та окремі політичні сили і соціальні групи якісною щодо змісту, форми та впливу медійною продукцією; • бути здатним налагоджувати взаємодію з державними та муніципальними органами, науковими і виробничими установами, політичними інститутами та громадськістю; • бути здатним приймати обґрунтовані та виважені рішення, оцінюючи їх можливі впливи на представників різних політичних сил та соціальних груп; • володіти вміннями делегувати доручення та відповідальність з метою успішного виконання проекту; • бути здатним шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті знання та сприяти формуванню політичної культури, громадянського суспільства та демократичних цінностей.
--------------	---

VI – ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми атестації здобувачів вищої освіти	атестація здійснюється у формі публічного захисту бакалаврської роботи
Вимоги до заключної кваліфікаційної роботи	визначаються Положеннями про бакалаврську роботу

VII – ВИМОГИ ДО СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Принципи та процедури забезпечення якості освіти	визначаються Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти ТНЕУ
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	визначаються Положенням про організацію освітнього процесу в ТНЕУ
Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти	визначаються Положенням про оцінювання в ТНЕУ
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників	визначаються Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, затвердженого наказом МОН молоді і спорту України від 24.01.2013 р. № 48
Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	визначається вимогами до матеріально-технічного забезпечення спеціальності
Наявність інформаційних систем	визначається Положенням про

для ефективного управління освітнім процесом	організацію освітнього процесу в THEU
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	розміщення на сайті THEU у відкритому доступі
Запобігання та виявлення академічного плагіату	перевірка на плагіат

VIII – ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ

Subject Benchmark Statement UK Quality Code for Higher Education Part A: Setting and maintaining academic standards Librarianship, Information, Knowledge, Records and Archives Management March 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.qaa.ac.uk/en/Publications/Documents/SBS-librarianship-15.pdf>.

ESG [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.

ISCED (МСКО) 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.

ISCED-F (МСКО-Г) 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.

TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.

Національний глосарій 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.

Національний класифікатор України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://hrliga.com/index.php?module=norm_base&op=view&id=433.

Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю.М.Рашкевич. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 168 с.

Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд / Укладачі: Добко Т., Золотарьова І., Калашнікова С., Ковтунець В., Курбатов С., Линьова І., Луговий В., Прохор І., Рашкевич Ю., Сікорська І., Таланова Ж., Фініков Т., Шаров С.; за заг. ред. С. Калашнікової та В. Лугового. – Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2015. – 84 с.

Розроблення освітніх програм: Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

ЗАКОНИ

Про вищу освіту: Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

Таблиця 1.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1	2	3	4	5
Загальні компетентності				
1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Знати та розуміти специфіку політичної сфери та її значимість для стабільного розвитку суспільства, знати особливості її функціонування	Уміти проводити дослідження з пошуком необхідної інформації	Бути здатним до ефективного спілкування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікативні технології та відповідні терміни. Бути здатним до узагальнення інформації та уміння презентувати її з акцентами на критичній оцінці низки варіантів	Бути здатним шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті знання та сприяти формуванню політичної культури, громадянського суспільства та демократичних цінностей
2. Здатність планувати та управляти часом	Володіти навичками політичної діяльності, а також здатність планувати власну роботу і брати участь у плануванні та координації роботи органів державної влади, місцевого самоврядування, політичних партій, ЗМІ	Уміти проводити дослідження з пошуком необхідної інформації	Бути здатним до ефективного спілкування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікативні технології та відповідні терміни	Бути здатним приймати обґрунтовані та виважені рішення, оцінюючи їх можливі впливи на представників різних політичних сил і соціальних груп
3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	Володіти здатністю розв'язувати широке коло політологічних проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та ефективного використання як теоретичних так і практичних знань, навичок, методів	Уміти проводити дослідження з пошуком необхідної інформації	Бути здатним до узагальнення інформації та уміння презентувати її з акцентами на критичній оцінці низки варіантів	Бути здатним приймати обґрунтовані та виважені рішення, оцінюючи їх можливі впливи на представників різних політичних сил і соціальних груп
4. Здатність спілкуватися іноземною мовою	Знати та розуміти специфіку політичної сфери та її значимість для стабільного розвитку суспільства, знати особливості її	Уміти проводити дослідження з пошуком необхідної інформації. Уміти спілкуватися із нефахівцями та	Бути здатним до узагальнення інформації та уміння презентувати її з акцентами на критичній оцінці	Бути здатним шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті знання та

1	2	3	4	5
	функціонування	забезпечити зворотній зв'язок (інструкції, рекомендації, ідеї) на високому професійному рівні	низки варіантів	сприяти формуванню політичної культури, громадянського суспільства та демократичних цінностей
5. Навички використання інформаційних і комунікативних технологій	Володіти здатністю аналізувати широке коло політичних проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та ефективного використання як теоретичних так і практичних знань, навичок, методів	Уміти формувати програми та проекти, обґрунтовувати показники їх результативності. Уміти спілкуватися із нефахівцями та забезпечити зворотній зв'язок (інструкції, рекомендації, ідеї) на високому професійному рівні	Бути здатним до ефективного спілкування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікативні технології та відповідні терміни. Бути здатним зрозуміло доносити складні ідеї та аргументи з метою дати професійні поради, в тому числі неспеціалістам, щодо прийняття рішень. Бути здатним використовувати сучасні комунікаційні та медіа-технології для налагодження ефективного спілкування у суспільстві	Бути здатним налагоджувати взаємодію з державними та муніципальними органами, науковими установами, політичними інститутами та громадськістю
6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел	Знати та розуміти специфіку політичної сфери та її значимість для стабільного розвитку суспільства, знати особливості її функціонування	Уміти проводити дослідження з пошуком необхідної інформації	Бути здатним до ефективного спілкування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікативні технології та відповідні терміни. Бути здатним до узагальнення інформації та уміння	Бути здатним шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті знання та сприяти формуванню політичної культури, громадянського суспільства та демократичних цінностей

1	2	3	4	5
			презентувати її з акцентами на критичній оцінці низки варіантів	
7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	Знати та розуміти специфіку політичної сфери та її значимість для стабільного розвитку суспільства, знати особливості її функціонування	Уміти розробляти та втілювати соціально-політичні проекти.. Уміти проводити дослідження з пошуком необхідної інформації	Бути здатним до ефективного спілкування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікативні технології та відповідні терміни	Бути здатним налагоджувати взаємодію з державними та муніципальними органами, науковими установами, політичними інститутами та громадськістю. Бути здатним шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті знання та сприяти формуванню політичної культури, громадянського суспільства та демократичних цінностей
8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми	Володіти здатністю розробляти та реалізовувати суспільно-політичні програми регіонального рівня, а також описувати, аналізувати та критично оцінювати виконане завдання. Мати широку ерудицію у галузі політичної сфери та здатність аналізувати соціально-політичні, економічні, релігійні та культурні явища і демонструвати приклади національної, релігійної, та гендерної толерантності	Уміти формувати програми та проекти, обґрунтовувати показники їх результативності. Уміти спілкуватися із нефахівцями та забезпечити зворотній зв'язок (інструкції, рекомендації, ідеї) на високому професійному рівні	Бути здатним до ефективного спілкування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікативні технології та відповідні терміни. Бути здатним зрозуміло доносити складні ідеї та аргументи з метою дати професійні поради, в тому числі неспеціалістам, щодо прийняття рішень. Бути здатним до узагальнення інформації та уміння презентувати її з акцентами на	Бути здатним обґрунтовувати напрями змін у політичній сфері, відповідно до умов, що змінюються, на основі знання та розуміння принципів розвитку цієї сфери. Бути здатним приймати обґрунтовані та виважені рішення, оцінюючи їх можливі впливи на представників різних політичних сил і соціальних груп

1	2	3	4	5
			критичній оцінці низки варіантів	
9. Навички міжособистісної взаємодії	Володіти здатністю розв'язувати широке коло політологічних проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та ефективного використання як теоретичних так і практичних знань, навичок, методів	Уміти спілкуватися із нефахівцями та забезпечити зворотній зв'язок (інструкції, рекомендації, ідеї) на високому професійному рівні	Бути здатним використовувати сучасні комунікаційні та медіа-технології для налагодження ефективного спілкування у громаді	Бути здатним налагоджувати взаємодію з державними та муніципальними органами, науковими установами, політичними інститутами та громадськістю. Бути здатним приймати обгрунтовані та виважені рішення, оцінюючи їх можливі впливи на представників різних політичних сил і соціальних груп
10. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети	Володіти навичками політичної діяльності, а також здатність планувати власну роботу і брати участь у плануванні та координації роботи органів державної влади, місцевого самоврядування, політичних партій, ЗМІ	Уміти формувати програми та проекти, обгрунтовувати показники їх результативності, оцінювати можливі затрати та впливи на представників різних політичних сил і соціальних груп.	Бути здатним організовувати та координувати роботу фахівців різних професій	Бути здатним приймати обгрунтовані та виважені рішення, оцінюючи їх можливі впливи на представників різних соціальних груп. Володіти вміннями делегувати доручення та відповідальність з метою успішного виконання проекту
11. Здатність працювати в міжнародному контексті	Знати та розуміти специфіку політичної сфери та її значимість для стабільного розвитку суспільства, знати особливості її функціонування. Мати широку ерудицію у галузі політичної сфери та здатність аналізувати соціально-політичні, економічні, релігійні та культурні явища і демонструвати приклад національної, релігійної, та гендерної толерантності	Уміти спілкуватися із нефахівцями та забезпечити зворотній зв'язок (інструкції, рекомендації, ідеї) на високому професійному рівні	Бути здатним до ефективного спілкування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно- комунікативні технології та відповідні терміни. Бути здатним використовувати сучасні комунікаційні та медіа-технології для налагодження ефективного спілкування у громаді	Бути здатним обгрунтовувати напрями змін у політичній сфері відповідно до умов, що змінюються, на основі знання та розуміння принципів розвитку цієї сфери. Бути здатним налагоджувати взаємодію з державними та муніципальними органами, науковими установами, політичними інститутами та громадськістю

1	2	3	4	5
12. Здатність розробляти та управляти проектами	Володіти знаннями у сфері стратегічного управління, політичним маркетингом та менеджментом та володіння сучасними технологіями. Володіти здатністю розробляти та реалізувати соціально-політичні програми, а також описувати, аналізувати та критично оцінювати виконане завдання	Уміти розробляти та втілювати соціально-політичні проекти. Уміти використовувати відповідне програмне забезпечення для проведення політологічних і соціологічних досліджень та обробки і аналізу їх результатів. Уміти формувати програми та проекти, обґрунтовувати показники їх результативності, оцінювати можливі затрати та впливи на представників різних політичних і соціальних груп	Бути здатним організовувати та координувати роботу фахівців різних професій. Бути здатним подавати у письмовому звіті у зрозумілій формі узагальнену складну інформацію, висновки за результатами її аналізу	Бути здатним приймати обґрунтовані та виважені рішення, оцінюючи їх можливі впливи на представників різних політичних сил і соціальних груп
13. Здатність виявляти ініціативу	Володіти здатністю розв'язувати широке коло політологічних проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та ефективного використання як теоретичних так і практичних знань, навичок, методів	Уміти розробляти та втілювати суспільно-політичні проекти.	Бути здатним зрозуміло доносити складні ідеї та аргументи з метою дати професійні поради, в тому числі неспеціалістам, щодо прийняття рішень. Бути здатним використовувати сучасні комунікаційні та медіа-технології для налагодження ефективного спілкування у громаді	Володіти вміннями делегувати доручення та відповідальність з метою успішного виконання проекту
14. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	Володіти здатністю розробляти та реалізувати суспільно-політичні програми, а також описувати, аналізувати та критично оцінювати виконане завдання. Володіти навичками політичної діяльності, а також здатність планувати власну роботу і брати участь у плануванні та	Уміти використовувати відповідне програмне забезпечення для проведення політологічних, соціологічних досліджень та обробки і аналізу їх результатів. Уміти формувати програми та проекти, обґрунтовувати показники їх	Бути здатним до узагальнення інформації та уміння презентувати її з акцентами на критичній оцінці низки варіантів	Бути здатним приймати обґрунтовані та виважені рішення, оцінюючи їх можливі впливи на представників різних політичних сил і соціальних груп .

1	2	3	4	5
	координації роботи органів державної влади, місцевого самоврядування, політичних партій, ЗМІ	результативності та оцінювати можливості .		
15. Здатність діяти політично і соціально відповідально та свідомо	Знати та розуміти специфіку політичної сфери та її значимість для стабільного розвитку суспільства, знати особливості її функціонування. Мати широку ерудицію у галузі політичної сфери та здатність аналізувати соціально-політичні, економічні , релігійні та культурні явища і демонструвати приклади національної, релігійної, та гендерної толерантності	Уміти спілкуватися із нефахівцями та забезпечити зворотній зв'язок (інструкції, рекомендації, ідеї) на високому професійному рівні	Бути здатним до узагальнення інформації та уміння презентувати її з акцентами на критичній оцінці низки варіантів	Бути здатним налагоджувати взаємодію з державними та муніципальними органами, науковими і виробничими установами, політичними інститутами та громадськістю. Бути здатним шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті знання та сприяти формуванню політичної культури, громадянського суспільства та демократичних цінностей
Спеціальні (фахові) компетентності				
1. Здатність до аналізу базових наукових понять, теорій та методів, необхідних для розуміння явищ і процесів у політичній сфері	Володіти здатністю розв'язувати широке коло політологічних проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та ефективного використання як теоретичних так і практичних знань, навичок, методів	Уміти формувати програми та проекти, обґрунтовувати показники їх результативності, оцінювати можливості	Бути здатним до ефективного спілкування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікативні технології та відповідні терміни. Бути здатним зрозуміло доносити складні ідеї та аргументи з метою дати професійні поради, в тому числі неспеціалістам, щодо прийняття рішень	Бути здатним приймати обґрунтовані та виважені рішення, оцінюючи їх можливі впливи на представників різних політичних сил та соціальних груп та регіон в цілому. Бути здатним шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті знання та сприяти формуванню політичної культури, громадянського суспільства та демократичних цінностей

1	2	3	4	5
2.Здатність до опанування та оволодіння сучасними політологічними теоріями, знанням сучасних моделей політичного розвитку	Володіти знаннями у політичній сфері, політичного маркетингу і менеджменту та володіння сучасними технологіями. Володіти навичками політичної діяльності, а також здатність планувати власну роботу і брати участь у плануванні та координації роботи органів державної влади, місцевого самоврядування, політичних партій, ЗМІ	Уміти проводити дослідження з пошуком необхідної інформації	Бути здатним до узагальнення інформації та уміння презентувати її з акцентами на критичній оцінці низки варіантів	Бути здатним обґрунтовувати напрями змін у політичній сфері відповідно до умов, що змінюються, на основі знання та розуміння принципів розвитку цієї сфери. Бути здатним шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті знання та сприяти формуванню політичної культури, громадянського суспільства та демократичних цінностей
3. Здатність критичного усвідомлення специфічності політичної сфери та її взаємозв'язку між політикою, соціальними, економічними та культурними, процесами	Володіти здатністю розробляти та реалізувати культурно- та соціально-політичні програми, робити описувати, аналізувати та критично оцінювати виконане завдання. Мати широку ерудицію у політологічній сфері та здатність аналізувати соціально-політичні, економічні та культурні явища і демонструвати приклади національної, релігійної, та гендерної толерантності	Уміти проводити дослідження з пошуком необхідної інформації	Бути здатним до узагальнення інформації та уміння презентувати її з акцентами на критичній оцінці низки варіантів	Бути здатним обґрунтовувати напрями змін у політичній сфері відповідно до умов, що змінюються, на основі знання та розуміння принципів розвитку цієї сфери. Бути здатним шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті знання та сприяти формуванню політичної культури, громадянського суспільства та демократичних цінностей в суспільстві
4.Враховувати економічні, правові, соціологічні, економічні та культурні аспекти функціонування політичної сфери.	Знати та розуміти специфіку політичної сфери та її значимість для стабільного розвитку суспільства, знати особливості її функціонування. Мати широку	Уміти використовувати відповідне програмне забезпечення для проведення політологічних, соціологічних досліджень та	Бути здатним до узагальнення інформації та уміння презентувати її з акцентами на критичній оцінці низки варіантів. Бути здатним	Бути здатним шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті знання та сприяти формуванню

1	2	3	4	5
	ерудичію у політологічній сфері та здатність аналізувати соціально-політичні, економічні та культурні явища і демонструвати приклади національної, релігійної, та гендерної толерантності	обробки і аналізу їх результатів	використовувати сучасні комунікаційні та медіа-технології для налагодження ефективного спілкування у суспільстві	політичної культури, громадянського суспільства та демократичних цінностей в суспільстві
5. Визначати стратегічні пріоритети та аналізувати особливості місцевих, регіональних, національних та глобальних стратегій політичного процесу	Володіти здатністю розробляти та реалізувати соціально-політичні програми, описувати, аналізувати та критично оцінювати виконане завдання. Мати широку ерудицію у політологічній сфері та здатність аналізувати соціально-політичні, економічні та культурні явища і демонструвати приклади національної, релігійної, та гендерної толерантності	Уміти розробляти та втілювати соціально-політичні проекти. Уміти формувати програми та проекти, обґрунтовувати показники їх результативності.	Бути здатним організовувати та координувати роботу фахівців різних професій. Бути здатним зрозуміло доносити складні ідеї та аргументи з метою дати професійні поради, в тому числі неспеціалістам, щодо прийняття рішень	Бути здатним налагоджувати взаємодію з державними та муніципальними органами, науковими і виробничими установами, політичними інститутами та громадськістю. Бути здатним приймати обґрунтовані та виважені рішення, оцінюючи їх можливі впливи на представників різних політичних і соціальних груп
6. Здійснювати планування, управління та контроль за виконанням поставлених завдань та прийнятих рішень	Володіти знаннями у політичній сфері, політичного маркетингу і менеджменту та володіння сучасними технологіями. Володіти навичками політичної діяльності, а також здатність планувати власну роботу і брати участь у плануванні та координації роботи органів державної влади, місцевого самоврядування, політичних партій, ЗМІ	Уміти формувати програми та проекти, обґрунтовувати показники їх результативності.	Бути здатним організовувати та координувати роботу фахівців різних професій	Володіти вміннями делегувати доручення та відповідальність з метою успішного виконання проекту
7.Здатність використовувати технології політичного менеджменту та	Володіти знаннями у політичній сфері, політичного маркетингу і менеджменту та	Уміти розробляти та втілювати соціально-політичні проекти	Бути здатним організовувати та координувати роботу фахівців різних професій.	Бути здатним забезпечувати суспільство політичною медійною

1	2	3	4	5
маркетингу у сфері політичної діяльності	володіння сучасними технологіями. Володіти здатністю розробляти та реалізувати соціально-політичні програми, описувати, аналізувати та критично оцінювати виконане завдання		Бути здатним використовувати сучасні комунікаційні та медіа-технології для налагодження ефективного суспільного спілкування	продукцією. Бути здатним налагоджувати взаємодію з державними та муніципальними органами, науковими і виробничими установами, політичними інститутами та громадськістю. Бути здатним приймати обґрунтовані та виважені рішення, оцінюючи їх можливі впливи на представників різних політичних сил і соціальних груп
8.Визначати і використовувати адекватний професійний інструментарій для розробки та оперативного управління політичними проектами.	Володіти здатністю розв'язувати широке коло політологічних проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та ефективного використання як теоретичних так і практичних знань, навичок, методів	Уміти розробляти та втілювати соціально-політичні проекти. Уміти використовувати відповідне програмне забезпечення для проведення політологічних, соціологічних досліджень та обробки і аналізу їх результатів	Бути здатним до ефективного спілкування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікативні технології та відповідні терміни. Бути здатним зрозуміло доносити складні ідеї та аргументи з метою дати професійні поради, в тому числі неспеціалістам, щодо прийняття рішень	Бути здатним обґрунтовувати напрями змін у політичній сфері, відповідно до умов, що змінюються, на основі знання та розуміння принципів розвитку цієї сфери. Бути здатним приймати обґрунтовані та виважені рішення, оцінюючи їх можливі впливи на представників різних політичних сил і соціальних груп.
9.Організовувати роботу з різними політичними інститутами	Володіти навичками політичної діяльності, а також здатність планувати власну роботу і брати участь у плануванні та координації роботи органів державної влади, місцевого самоврядування, політичних партій, ЗМІ.	Уміти спілкуватися із нефахівцями та забезпечити зворотній зв'язок (інструкції, рекомендації, ідеї) на високому професійному рівні	Бути здатним використовувати сучасні комунікаційні та медіа-технології для налагодження ефективного спілкування у громаді	Бути здатним налагоджувати взаємодію з державними та муніципальними органами, науковими і виробничими установами, політичними інститутами та громадськістю. Бути здатним

1	2	3	4	5
	Мати широку ерудицію у політологічній галузі та здатність аналізувати суспільно-політичні явища і демонструвати приклади національної, релігійної, та гендерної толерантності			приймати обґрунтовані та виважені рішення, оцінюючи їх можливі впливи на представників різних політичних сил і соціальних груп
10. Виявляти, використовувати, інтерпретувати, критично аналізувати джерела інформації при аналізі політичної ситуації	Знати та розуміти специфіку політичної сфери та її значимість для стабільного розвитку суспільства, знати особливості її функціонування	Уміти проводити дослідження з пошуком необхідної інформації	Бути здатним до узагальнення інформації та уміння презентувати її з акцентами на критичній оцінці низки варіантів. Бути здатним використовувати сучасні комунікаційні та медіа-технології для налагодження ефективного спілкування у громаді	Бути здатним шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті знання, сприяти формуванню політичної культури, громадянського суспільства та демократичних цінностей у суспільстві
11. Розробляти та впроваджувати сучасні форми забезпечення політичної взаємодії	Володіти здатністю розробляти та реалізувати суспільно-політичні програми, а також описувати, аналізувати та критично оцінювати виконане завдання. Мати широку ерудицію у політологічній галузі та здатність аналізувати суспільно-політичні явища і демонструвати приклади національної, релігійної, та гендерної толерантності	Уміти спілкуватися із нефахівцями та забезпечити зворотній зв'язок (інструкції, рекомендації, ідеї) на високому професійному рівні	Бути здатним використовувати сучасні комунікаційні та медіа-технології для налагодження ефективного спілкування у громаді	Бути здатним налагоджувати взаємодію з державними та муніципальними органами, науковими і виробничими установами, політичними інститутами та громадськістю
12. Використовувати сучасні методи обробки інформації для аналізу політичних процесів	Володіти знаннями у політичній сфері, політичного маркетингу і менеджменту та володіння сучасними технологіями	Уміти розробляти та втілювати суспільно-політичні проекти.. Уміти використовувати відповідне програмне забезпечення для проведення	Бути здатним до ефективного спілкування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи	Бути здатним обґрунтовувати напрями змін у політичній сфері відповідно до умов, що змінюються, на основі знання та розуміння принципів розвитку цієї

1	2	3	4	5
		політологічних та соціологічних досліджень та обробки і аналізу їх результатів. Уміти формувати програми та проекти, обґрунтовувати показники їх результативності	інформаційно-комунікативні технології та відповідні терміни	сфери. Бути здатним шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті знання, сприяти формуванню політичної культури, громадянського суспільства та демократичних цінностей у суспільстві
13. Використовувати технології соціально-політичної та комунікативної діяльності	Володіти знаннями у сфері політичного менеджменту та маркетингу та володіння сучасними технологіями. Володіти здатністю розв'язувати широке коло політологічних проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та ефективного використання як теоретичних так і практичних знань, навичок, методів	Уміти розробляти та втілювати суспільно-політичні проекти. Уміти формувати програми та проекти, обґрунтовувати показники їх результативності	Бути здатним до ефективного спілкування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікативні технології та відповідні терміни. Бути здатним подавати у письмовому звіті у зрозумілій формі узагальнену складну інформацію, висновки за результатами її аналізу	Бути здатним забезпечувати суспільство та окремі соціальні групи якісною щодо змісту, форми та впливу культурною та медійною продукцією. Бути здатним приймати обґрунтовані та виважені рішення, оцінюючи їх можливі впливи на представників різних політичних сил і соціальних груп
14. Застосовувати політологічні знання та знання суміжних наук для забезпечення комунікації у політичній сфері	Володіти навичками політичної діяльності, а також здатність планувати власну роботу і брати участь у плануванні та координації роботи органів державної влади, місцевого самоврядування, політичних партій, ЗМІ	Уміти розробляти та втілювати суспільно-політичні проекти	Бути здатним до ефективного спілкування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікативні технології та відповідні терміни. Бути здатним зрозуміло доносити складні ідеї та аргументи з метою дати	Володіти вміннями делегувати доручення та відповідальність з метою успішного виконання проекту

1	2	3	4	5
			професійні поради, в тому числі неспеціалістам, щодо прийняття рішень	
15. Розуміти значення та способи забезпечення корпоративної суспільно-політичної відповідальності.	Володіти здатністю розв'язувати широке коло політологічних проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та ефективного використання як теоретичних так і практичних знань, навичок, методів. Мати широку ерудицію у політологічній галузі та здатність аналізувати суспільно-політичні явища і демонструвати приклади національної, релігійної, та гендерної толерантності	Уміти формувати програми та проекти, обґрунтовувати показники їх результативності. Уміти проводити дослідження з пошуком необхідної інформації	Бути здатним використовувати сучасні комунікаційні та медіа-технології для налагодження ефективного спілкування у громаді	Бути здатним приймати обґрунтовані та виважені рішення, оцінюючи їх можливі впливи на представників різних політичних сил і соціальних груп
16. Дотримуватися норм професійної етики в процесі вирішення соціально-політичних проблем	Знати та розуміти специфіку політичної сфери та її значимість для стабільного розвитку суспільства, знати особливості її функціонування. Мати широку ерудицію у політологічній галузі та здатність аналізувати суспільно-політичні явища і демонструвати приклади національної, релігійної, та гендерної толерантності	Уміти використовувати відповідне програмне забезпечення для проведення політологічних і соціологічних досліджень та обробки і аналізу їх результатів. Уміти формувати програми та проекти, обґрунтовувати показники їх результативності. Уміти проводити дослідження з пошуком необхідної інформації	Бути здатним до ефективного спілкування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікативні технології та відповідні терміни. Бути здатним до узагальнення інформації та уміння презентувати її з акцентами на критичній оцінці низки варіантів	Бути здатним налагоджувати взаємодію з державними та муніципальними органами, науковими і виробничими установами, політичними інститутами та громадськістю. Бути здатним приймати обґрунтовані та виважені рішення
17. Спілкуватися українською та іноземними мовами з використанням відповідної спеціальної термінології в предметній області	Володіти здатністю розв'язувати широке коло політологічних проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та ефективного	Уміти спілкуватися із нефахівцями та забезпечити зворотній зв'язок (інструкції, рекомендації, ідеї) на високому професійному рівні	Бути здатним до ефективного спілкування та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі	Бути здатним налагоджувати взаємодію з державними та муніципальними органами, науковими і виробничими

1	2	3	4	5
	використання як теоретичних так і практичних знань, навичок, методів		усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікативні технології та відповідні терміни	установами, політичними інститутами та громадськістю
18. Здійснювати ефективні комунікації та розв'язувати конфліктні ситуації у професійній діяльності	Знати та розуміти специфіку політичної сфери та її значимість для стабільного розвитку суспільства, знати особливості її функціонування. Володіти знаннями у сфері політичного менеджменту та маркетингу, володіння сучасними технологіями. Володіти здатністю розв'язувати широке коло політологічних проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та ефективного використання як теоретичних так і практичних знань, навичок, методів	Уміти розробляти та втілювати суспільно-політичні проекти. Уміти спілкуватися із нефахівцями та забезпечити зворотній зв'язок (інструкції, рекомендації, ідеї) на високому професійному рівні	Бути здатним використовувати сучасні комунікаційні та медіа-технології для налагодження ефективного спілкування у громаді	Бути здатним налагоджувати взаємодію з державними та муніципальними органами, науковими і виробничими установами, політичними інститутами та громадськістю

Таблиця 2

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентостей*

	ІНТ	ЗК ₁	ЗК ₂	ЗК ₃	ЗК ₄	ЗК ₅	ЗК ₆	ЗК ₇	ЗК ₈	ЗК ₉	ЗК ₁₀	ЗК ₁₁	ЗК ₁₂	ЗК ₁₃	ЗК ₁₄	ЗК ₁₅	СК ₁	СК ₂	СК ₃	СК ₄	СК ₅	СК ₆	СК ₇	СК ₈	СК ₉	СК ₁₀	СК ₁₁	СК ₁₂	СК ₁₃	СК ₁₄	СК ₁₅	СК ₁₆	СК ₁₇	СК ₁₈		
ЗН ₁	•	•			•		•	•				•				•												•				•		•		
ЗН ₂	•																•	•					•	•					•	•			•	•		
ЗН ₃	•			•		•				•				•			•							•	•					•			•	•		
ЗН ₄	•								•					•						•				•										•	•	
ЗН ₅	•		•								•					•		•					•								•					
ЗН ₆	•								•			•					•			•												•	•			
УМ ₁	•							•						•								•	•							•					•	
УМ ₂	•													•						•													•			
УМ ₃	•					•			•		•			•			•					•	•							•	•					
УМ ₄	•	•	•	•	•		•	•										•	•									•				•	•			
УМ ₅	•				•	•			•	•		•					•											•							•	•
КОМ ₁	•	•	•			•	•	•	•			•						•											•	•	•		•	•		
КОМ ₂	•										•			•								•	•	•												
КОМ ₃	•					•			•								•					•									•					
КОМ ₄	•													•																	•					
КОМ ₅	•	•		•			•		•							•	•		•										•				•			
КОМ ₆	•					•				•		•		•							•				•		•	•				•				•
АіВ ₁	•								•			•						•	•											•						
АіВ ₂	•																					•	•							•						
АіВ ₃	•					•		•		•		•										•	•					•					•	•		•
АіВ ₄	•		•	•					•	•	•		•									•	•			•	•				•		•	•		
АіВ ₅	•										•			•									•									•				
АіВ ₆	•	•			•		•	•								•	•	•	•	•								•		•						

* • – компетентність, яка набувається

ЗНі – номер знання в списку програмних результатів навчання;

УМі – номер уміння в списку програмних результатів навчання;

КОМі– номер комунікації в списку програмних результатів навчання;

АіВі– номер автономії і відповідальності в списку програмних результатів навчання.

ЗКі– номер компетентності в списку загальних компетентностей;

СКі– номер компетентності в списку спеціальних компетентностей.